

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Reverendi Patris Vincentii Carafæ, Septimi Societatis Jesu Generalis

Bartoli, Daniello

Leodii, 1655

Cap. VI. Societatis Iesv Generalis renunciatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42928

esse: Quamobrem si quid boni Deus per ipsum effici in Sodalitio vellet, miraculo opus habere. Adeo se suaque omnia æstimabat nihili. At quanti Deus faceret, abundè patefecit; quando illum ex ea præfectura, ad Generalem totius Societatis evexit.

CAPUT VI.

*Societatis IESV Generalis
renunciatur.*

ADmodum R. P. Mutio Vitellesco Electio-
nis vati-
ciana post felicem per annos triginta Societatis universæ gubernationem, vivis erepto; coacti sunt de more singulis in provinciis Primorum Societatis Conventus: à quibus item singulis lecti Sacerdotes bini, virtute, iudicio, regendi que peritia præstantes, qui Romam cum Provinciali cujusque Provinciæ peterent; novo Societatis Præposito Generali creando. Inter hos cum à provincia Neapolitana ad iter
Roma-
num electus esset Vincentius, priusquam in iter se daret, cœlitus ac certò cognovit, nec se Neapolim rediturum, & Romæ paucis

paucis post annis obiturum. Idque oraculum pluribus patefecit, non modò arcanorum suorum conscis, sed aliis quoque; qui (ut fit) faustam profectiōem promptumque reditum ei precabantur. Quos hac formulâ excipiebat. *Vale, mi Pater, in mutuum in cælo congressum: mihi quidem è domicilio Romano brevior in cælum futura est via.* Apertiùs quoque aliis, qui quandonam inter se iterum viderent, sciscitabantur, *Nisi Romam (inquebat) veneris, ultimùm iam videmus.* Quo circa cum carissimum Equitum Sodalitium extremùm salvere jubens, constitutum animo haberet hæc dictis addere, se illos Deo opt. max. in reditum suum commendare; non potuit, ut fassus est postmodum, quantâcumque vim sibi faceret, ultimum illud de reditu exprimere. Et verò sic omnia composuit, quasi Præfecturam illam resumpturus numquam. Quin & priùs quàm Patres ad electionem convenissent, quamque illius eligendi cuiquam forsitan venisset in mentem; non minus quàm si res peracta esset, sese ad iter, atque ad congregationem Generalem delectum iri certus erat. Quibus
auditis,

auditis, simulque cum altissima illius demissione animi, horroreque gloriæ expensis, liquidò conficiebant aliqui, agi illum ad ea tam asseveranter enuncianda spiritu quodam plusquam humano, neque verò quæ diceret, observare. Ita quasi furtim humilium rectè facta laudésque ex ipforū ore Providentia Numinis nonnumquam elicit, ad exemplum cæterorum. Verumtamen de Generalis Magistratu, quem Superi illi destinabant, nihil dum Vincentius divinitus acceperat. Id dumtaxat ei exploratum, R. P. Franciscum Picolominæum aliquando ad eum provehendum. Quodam enim sibi intimo paucis ante electionem hebdomadis, cum eo agente, ac familiaritè quærente, an idem Picolominæus futurus esset Generalis, *Omnino, ait, sed minimè hac proxima electione.* Quod vaticinium quartus post annus confirmavit, quando Vincentio Generalatu ac vita defuncto substitutus est. Sed ipsam Carafæ Generalem Præfecturam, è cœlesti oraculo alii prænunciarunt. Sacerdos enim Montisleonis in Calabriâ, spectatæ virtutis, dum mane Deo supplicat, vocem cœlitus audit distinctè

ad Generalaturam

distinctè

stinctè nunciantem, Vincentium Carafam Societati universæ cum imperio imponendum: idque eodem ipso die, id est, 27. Decembris anni 1645. duobus & decem diebus priusquam electus est, Rectori Societatis JESU in eodem oppido, qui ei à confessionibus erat, significat sibi oraculo patefactum esse. Quamquam autem tunc quidem haud facilè illi creditum: tamen, cum eadem vox postero mane eidem rursus oranti exaudita esset, cum hoc additamento, minimè illum Sacerdotem (quod fortasse videbatur) falsum iri, fides adjuncta est. quam paucis post diebus eventus comprobavit.

Electio-
nis mo-
dus

Ceterum ad hanc electionem convenire è Provinciis Europæis tres & octoginta: accessere Japonicus, Malabarius, & Goanus Procuratores ex Oriente: Peruanus, Mexicanus, Noviregnus ex Occidente: omnes virtutibus variisque ingenii opibus eximii Vincentio ipso teste, qui in epistola ad amicum Neapolim scripta, *Sanè (inquit) interfui Sanctorum cœtui, & persensi veritatem illius effati: Vbi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum.* Hæc autem est

est apud nos ratio Generalem deligendi. Quatriduo ante electionem ultro citroque ab electoribus solis inquiritur de eorum, qui ad tantam Provinciam idonei videntur, dotibus regendi, ac potissimum de facultate vel conservandi, vel, si qua parte elanguisset, restituendi primævum Instituti florem. Hæc enim cura omnium maximè Patres sollicitat. Die ad eligendum destinato, omnes, quos penes est jus eligendi, liturgiæ Vicarii Societatis interfunt, æque illius manu Angelico Pane pascuntur: Nimirum, ut uno omnes Christi spiritu in Numinis obsequium hac electione conspirent. Post actas ritè gratias pro divino epulo, bini ad conventûs locum procedunt, ibique includuntur. Tum aliquis ex iis Orator momentum rei, quæ agenda est, breviter exponit. Sequitur omnium precatio de genibus per horæ spatium, in qua spirituum ponderatori Domino, electionem obnixissimè commendant; eoque arbitro secum agitant; cui potius è Dei gloria, reque Societatis publica suffragentur. Quibus peractis ad suffragia venit. Ergo Vincentius qui ^{Electio} toto sacrificii, synaxeos, ac suffragiorum

G tempore

tempore ubertim illacrymatus erat; sive studio virum deligendi qui tantam personam cum dignitate sustineret, sive præfugio ac metu tam infelicitis (ut rebatur) sortis suæ, primo statim scrutinio quinquaginta duobus suffragiis universæ Societati Præfectus, continuoque ritè ac palam renunciatus est, 7. Jan. 1646.

Vincen-
tii post
electio-
nem
sensus

Quamquam autem non nescius esset, divino potiùs quàm humano consilio, rem totam transactam esse, atque adeo frustrare omnem cujuscumque inopiæ atque impotentia excusationem, tamen (ut cæca est humilitatis cupido se abjiciendi, æquè ac ambitionis attollendi, & utraque vi sua alumnos nonnumquam in transversa abripit) obtinere à se non potuit vir modestissimus, quin impositum sibi magistratum, quantum in se erat, abdicaret, Patresque communiter obtestaretur, ut in alterum ex tot se multò dignioribus transmittere sibi liceret: Verùm cum auditus non esset, humeros oneritandem supposuit. Id autem mirum, quod eum ex ante diem, qua die electus est, eò usque dum Præfecturæ acquievit, velut spissa caligine involutam mentem habuisset,

buisset, & tristitia squallentem, adeo ut
 solatii impos sibi videretur; ipso admissæ
 puncto deterfa caligine serenum rediit,
 mœrorémque insueta pax animi excepit,
 & Vincentius in alterum virum mutatus
 est. Verùm uti ambitio semper timida est
 infamiæ & depressionis, ita humilitas di-
 gnitatis, ne salutis malè vertat, cui benè
 gerendæ vires deesse opinatur. Id quod
 in Vincentio liquet, ex ejus ad R. P. Caro-
 lum Sangrium epistola, in qua illum jam
 Generalis consulit, an salutis suæ, Socie-
 tatisque bono dignitas hæc renuncianda
 sibi sit, certus ejus consilium, promptus-
 que in utramque partem exequi. Sic
 illa. *Reverende in Christo Pater, pax Chri-* „
sti. Tempus est ea cavendi, quæ mihi cir- „
 ca mortem molestiam creare, & scrupu- „
 los movere possint. Nuperrimè unum ex „
 iis Reverentiæ Vestræ proposui, nunc „
 alterum objicitur, quod ab illa, cui, ani- „
 mus meus perspectus est, expediri cupio. „
 Noverit itaque, haud satis mihi constare, „
 quî me habeam in hoc munere. Hinc „
 enim iisdem difficultatibus curisque con- „
 flictor (de quibus aliàs scripsi, dum de „
 suscipiendis inferioribus muniis agebatur) „

„ quæ nunc intenduntur pro muneris su-
 „ cepti magnitudine. Illinc autem volun-
 „ tas intelligentiæ ac cognitioni tenuitatis
 „ meæ haud se accommodat. Nam mens
 „ quidem evidenter agnoscit, me tantæ
 „ provinciæ imparem esse; sed ut voluntas
 „ nunc constituta est, videor mihi recusa-
 „ re illam nec recusare, admittere nec
 „ admittere. Experior enim id me velle
 „ quod nollem, quodque nolle deberem.
 „ Et cum nihil hoc in officio obversetur,
 „ seu naturale seu humanum, cur placeat,
 „ solasque ex eo sentiam spinas; nihilomi-
 „ nus tamen indubitatum mihi est, Deum
 „ vires nequaquam sufficere, ut illud nolim
 „ quod videor debere nolle. Accedit quod,
 „ ne recusem, non exiguis divinæ volunta-
 „ tis indiciis prohibeor. Primum jam inde
 „ ab eo tempore, quo Congregatio Gene-
 „ ralis per provincias indicta est, divinitus
 „ cognovi, quamquam ignota causa, me
 „ Româ Neapolim non esse reversurum.
 „ Deinde vehementiùs incitari me sensi ad
 „ orandum S. P. N. Ignatium (quod nec
 „ sine lacrymis feci) ut in Generalem *elige-*
 „ *ret virum secundum cor suum & secundum*
 „ *spiritum suum:* quod studium me perpetuò
 tenuit

tenuit ante electionem. Præterea inter
 eligendum, cùm ad alios adjicerem ani-
 mum, ad meipsum vi quadam tacita re-
 pellebar, & verò sine animi judiciive pro-
 pensione alteri suffragium addixi. Ad hæc
 dum Generalis renunciatus fui, equidem
 electioni efficaciter obsistere cupiissem;
 sed deerat animus. His adjice corporis
 habitum ab electione immutatum in me-
 lius, cæloque huic factum, cui antehac
 assuescere non potui, sive cùm Provinciæ
 Neapolitanæ Procurator veni Romam,
 sive cùm curricula Theologici causâ, quòd
 quidem incommodè per annum unicum
 istic profecutus, propter aduersum vale-
 tudini cælum Romanum, Neapolim re-
 ditum maturare coactus fui. Sed enim
 quales quales hæ causæ, simul omnes
 impares sunt seu detergendo pudori meo,
 ex inopia facultatis ad hoc munus ne-
 cessariæ, seu pacandæ conscientiæ ad il-
 lud abdicandum sollicitanti, idque publi-
 co Societatis bono. Quamquam neque
 hæc ut abdicem, satis urget. His igitur
 angustiis nunc premor: mihi certè videor
 hoc in negotio laborare dubitatione par-
 tim ea quam speculativam scholæ vöci-

„ tant, partim quam practicam. Illinc con-
„ scientia rectæ mentis, intentionisve me
„ convincit: hinc autem cum ad rem ve-
„ nio, atque ad muneris tractationem, non
„ ita moveor. Haud scio an animi mei tri-
„ cas satis expedierim. Summatim peto à
„ Reverentia Vestra, an propter ea, quæ
„ exposui, quæque alia producere possum,
„ censeat me obstringi ad provinciam hanc
„ renunciandam: aut si minus obstringor,
„ an saltem renunciationem ad majus Dei
„ obsequium cessuram. Illam ex animo
„ precor, semel ad aram faciat; obtinendæ
„ per Sanctissimam Dei Genitricem hujus
„ dubitationis solutioni, simulque volunta-
„ tis filii ipsius ac S. P. N. Ignatii declara-
„ tioni. Neque ego sententiæ vestræ minus
„ quàm divino oraculo acquiescam: usque
„ eo, ut confestim omnes super ea re scrupulos,
„ quibus in morte angi queam, excussurus sim.
„ Condonet mihi Reverentia
„ Vestra omnem hunc superfluum laborem,
„ quo illam onero; nec enim alius
„ mihi quisquam est, quem super similibus
„ difficultatibus consulam. Quod reliquum,
„ SS. R. V. sacrificiis ac precibus me com-
„ mendo. Romæ 7. Augusti 1648. Reve-
„ rentiæ

VINCENTII CARAFÆ. Lib. I. 103
rentiæ vestræ servus & filius in Christo, „
Vincentius Carafa. Ad epistolæ calcem „
hæc erant adscripta. *Ut prævertam „*
scrupulum, qui post Reverentiæ Vestræ „
respondum menti injici potest, mentio- „
nem ipsa faciat omnium, quæ aliàs scri- „
psi, de mea gubernandi imperitia, sive „
quòd memoriæ, sive quòd sermonis, *sive „*
quòd alterius facultatis ingenitæ sum
inops. Hactenus Vincentius. unde pro-
fectò emicat ille insitus humilitati metus
dignitatis atque muneris, de quo superius,
& insuper rara quædam Providentia Nu-
minis in rem Societatis, dum potestatem
illi quodammodo ademit dignitati Gene-
ralis renunciandi. Quippe, cui occulta
vi affixum se sentiret, neque ulla mentis
contentione excutere illud à se vel co-
gitando posset. Quem animi sui sensum
aliàs nec sine prodigio alteri ostendit.
Rem transcribo, ut est in testificatione
jurejurando firmata ejus ipsius cui conti-
git. *Cùm Neapoli gravi morbo laborarem,*
inquit, nocte quadam inter somnum sensi
me proprio nomine appellari, & evigilans
vidi Patrem Carafam: qui tunc ita me-
cum: Versor in munere quod refugiebam.

*Nollem hęc esse, neque istic. Deum pro me
 precare: hęcque dicitis evanuit. Nocte id
 accidit: Et postridie Vincentium creatum
 esse Generalem Romę perlatum est, cümque
 Pater quispiam id mihi nunciaturus ad-
 venisse, eum occupans significavi mihi
 esse cognitum, quod nunciatum veniret.
 Sic ibi.*

Item
 aliorum

Explicari autem non potest, quantum
 sanctioris lætitię ex hac electione tam
 sapienter sanctęque peracta ad omnes
 permanarit. Societatis amici etiam cum
 lacrymis gratulati sunt nobis, providen-
 tię illius planę paternę acceptum divi-
 nitus pignus; talem, inquam, Generalem,
 cujus virtus exemplum optimum, pru-
 dentia rectam administrationem, studium
 solam divinam gloriam aucupandi, sin-
 gularem cęlitus opem sponderent. Ipse
 Summus Pontifex Innocentius X. cum
 insigni testificatione lætitię amorisque,
 recens electum Generalem, pedes ei de
 more osculantem, seque ac Societatem
 universam illius obsequiis devoventem,
 fideique ac tutelę commendantem exce-
 pit. Vincentio autem vixdum conclavi
 egresso, P. Valentinum Mangionium, ipsius
 cum

VINCENTII CARAFÆ. Lib. I. 105
cum aliis comitem, ad se revocatum gra-
tes agere toti Patrum cœtui jussit, quòd
adeo idoneum Generalem elegissent. In-
de nuncii de electione quaquaversum
perlati, totam Societatem mixtis pietate
gaudiis complevère, quæ & ad externos
pertintière. E quibus minimè prætermi-
tendus Reverendiss. Dominus Campagna,
antehac Ordinis Minorum de Observan-
tia Generalis, nunc Episcopus in Hispania;
qui audita Mutii morte pronunciavit,
tum demum manifestum fore, utrum vel
Socii perfectionis studio, vel Deus præ-
cipuo quodam in Socios amore tenere-
tur. Si enim Vincentius in demortui lo-
cum substitueretur, (vir utique sibi Nea-
poli à Sanctimonia prudentiaque perbe-
nè notus, eoque munere dignissimus)
de neutro ambigi posse. Quod cum fa-
ctum intellexisset, & mirificè lætatus est;
& præclarè, si aliàs umquam, de Societa-
te sensit. Sed principem hîc locum obti-
nuit Serenissimus Volfangus Comes Pala-
tinus Rheni, Juliæ Dux & Neoburgi, eo
etiam nomine nobis colendus, quòd
quinque Societatis Collegia in sua ditio-
ne partim fundarit, partim tueatur;
G 5 adeoque

Præser-
tim Du-
cis Neo-
burgici

adeoque illam amplectatur, ut mortuo Augustissimo Cæsare Ferdinando II. affirmare non dubitarit, nemini jam se in amanda Societate JESU cedere. Neque verò Cæsari tam inæqualitate amoris, quàm Majestatis respectu primas in eo genere concessisse. Hic igitur cum Dussendorpii, ditionis suæ urbe, ultimo Januarii 1646. cum quibusdam proceribus mensæ accumberet, quidam ex his Aca-tholici promptis ex Hollandia variis nunciis (Gazetas, vocant) inter mensam recitarunt, Jesuitas in Generali deligendo tantopere inter se dissidere, ut Societas parum ab interitu ac dissolutione abesset. (Nimirum sic sunt hæretici, ut de rebus Jesuitarum non ut constant, sed ut vovent ipsi scribere ament) Serenissimus, etsi eorum ingenio probè cognito, parum fidei nuntiis adhiberet, quia tamen Societatis bonum habebat cordi, rem autem nondum compertam, aliquantum percussus est. Sed in tempore adfuit è Patri-bus aliquis, velut à bono Principis Genio accersitus, cum litteris novi Generalis, queis se totamque Societatem obsequio Celsitudinis suæ offerebat. Quæ litteræ
adjecta

adjecta Patris narratione rerum in electione gestarum, ac nominatim, insolitæ in eligendæ animorum voluntatumque similitudinis, rarorumque novi Generalis decorum, non ingrata vice Acatholicos mœrore, Ducemque lætitia perfuderunt. Hic verò in pedes exurgens, nudoque vertice (qui honos solis Imperatoribus ac Regibus exhibetur) faustitatem novi Generalis præbabit, quem & cæteri etiam hæretici, quamlibet ægris animis, secuti. Inde Dux Collegium adiit, atque in tesseram lætitiæ & congratulationis manum Patribus omnibus osculandam porrexit. Die autem postero solemni gratiarum carmini, Missæque musicè decantatis inrerfuit. Denique quatuor post diebus cum Martyrum nostrorum Japonensium festus dies ageretur, ipse comitantibus decem principalis sanguinis proceribus, triclinium nostrum ingressu dignatus, unà cum illis Patres nostros epulo excepit. Parentis lætitiâ alacritas æquavit Principis Guilielmi Philippi, dignissimi filii tali patre filii, nec magis ejus ditionum, quam amoris in Societatem hæredis. Qui audita Neoburgi Patris Carafæ ad Generalatum

Ejusque
 filii

ralatum

ralatum promotione, præter cetera lætitiæ publicæ signa, tanto numero tormenta bellica explodi iussit, ut qui causam ignorabant, opinati sint, pacem de qua Monasterii tunc tractabatur, coitam esse.

& Neapolitanorum

Prolixior sim, si de aliis alibi editis lætitiæ publicæ argumentis sigillatim agam. Neapolitanam tamen urbem sine injuria transmittere nequeo. ut enim Vincentii dignitas, quippe Neapolitani, non vulgari illius gloriæ cedebat: ita se nobilissima hæc civitas in plausus & gratulationem pœnè effudit. quamquam lætitiæ nonnihil mœroris inspersum erat, quòd, ut aiebant, Sanctum suum non essent ampliùs recepturi. Compluribus locis actæ Numini publico nomine gratiæ cum symphonia musica excellenti. Nec paucæ familiæ Religiosæ, quod adhuc nunquam fecerant, quasi privatum Societatis bonum, commune illis esset, festivos sonos ære campano dedere. Verùm reliquis antecelluit hoc in genere, ut par erat, Sodalitas nobilium Equitum, utpote amantissimi parentis amantissima proles atque officiosa. E ceteris eorum insignibus

sanè

fanè grati animi, amorisq̄ue in Vincen-
tium notis, id unum seligo, quod illi fuit
acceptissimum. Equitum singuli sigilla-
tim ac scripto ei obtulêre quædam pieta-
tis officia à singulis in ejus gratiam præ-
standa; singulari Numinis gratiæ ad So-
cietatis regimen obtinendæ. Litterarum
fasciculus in meas manus venit, conti-
netq̄ue sacrificiorum complura millia,
item bono numero synaxes, flagellatio-
nes, jejunia, stipem liberalem; Nosoco-
miorum aditiones, & famulares in eis
operas: officia præterea, corollasque Vir-
gineas, & ejusmodi: ut crederes vel à reli-
giosis tironibus dona hæc profecta, vel
Equitum Sodalitatem, Vincentii operâ,
evalisse in familiam religiosam. Certè
tam pia nobilitas germana primâque no-
bilitas est: quippe quæ in aula Regis su-
premi primos gradus mereatur. Vincen-
tius quidem tanti hæc sacra munera fe-
cit, ut scriptorum archetypum apud se
custodiret; non tam solatii causâ ex re-
cordatione tam egregiorum capitum
subinde capiendi, quam ut in diffici-
lioribus negotiis coram Deo expande-
ret, aptissima utique ad conciliandam
ejus

ejus

ejus gratiam, lucemque cælestem instrumenta.

C A P U T VII.

Quam regendi rationem sequeretur Vincentius.

Societatis præfecturæ, & cruce

SOcietatis JESU præfecturæ, Vincentii judicio, non nisi cruce sunt, eæque Christi cruce haud absimiles. speciosos quidem titulos præferunt: at simul spinas Præfectorum verticibus imprimunt. Et illi profectò solam boni speciem habent, non fructum ferunt ullum: hæ autem nimis ex vero crudeliterque pungunt, nec inanis honor aut plagis medetur aut dolori. Quisquis igitur seipsum edomare ac vincere studet, oblatas regiminis curas, eo quidem authore, minimè subterfugiet, sed modestè admissas leniter feret. Enimverò religiosorum cœtuum magistratus, si rectè administrantur, propiùs ad ministeria accedere quàm ad magistraria: primatus virtute potius, quàm auctoritate constare: imperia exemplis magis, quàm præceptis firmari: eorum denique